

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University, Ahmedabad

Term-End Examination : January-2026

Course Name : Spl.B.Ed.

Date : 28-02-2026

Subject Name : મનોસામાજિક અને કૌટુંબિક સમસ્યાઓ

Time : 11:30AM TO 01:45PM

Subject Code : SESH-05

Max Marks : 80

પ્રશ્ન-1. નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોનો જવાબ આપો.

(45)

- (1) શ્રવણ મંદતા ધરાવતા બાળક અને કુટુંબની સામેલગીરી તથા સહકારનું મહત્ત્વ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
- (2) શ્રવણ મંદતા ધરાવતા બાળકના માતા-પિતા માટે માહિતી પસંદગીની જરૂરિયાત પર પ્રકાશ પાડો.
- (3) શ્રવણમંદ વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકો આધારિત વિવિધ મુદ્દાઓ અને સમસ્યાઓની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
- (4) શાળાઓ અને કુટુંબો આધારિત મુદ્દાઓ તેમજ બહુભાષાવાદ અને સામાજિક બંધારણના સંદર્ભમાં સંલગ્નતા ચર્ચો.
- (5) જાહેર સ્થળો (જેમ કે બસ સ્ટેશન, રેલવે સ્ટેશન, બેંક, શાળા, એરપોર્ટ વગેરે) માં શ્રવણમંદ બાળકો માટે અવરોધ મુક્ત વાતાવરણનું સર્જન કેવી રીતે કરી શકાય?

પ્રશ્ન-2. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોનો જવાબ આપો.

(20)

- (1) પરિવર્તનના પ્રવર્તક તરીકે કુટુંબના ક્ષમતા નિર્માણની પ્રક્રિયા અને તેની અસરો સવિસ્તાર સમજાવો.
- (2) સમુદાય આધારિત પુનર્વસન (CBR) નો પરિચય, સિદ્ધાંત, વ્યાખ્યા, વ્યાપ, જરૂરિયાત અને મહત્ત્વ સમજાવો.
- (3) સમુદાય આધારિત પુનર્વસનનું વ્યવસ્થાપન અને સમુદાયની જાગૃતિ માટેના કાર્યક્રમોના પ્રકારો અને સાધન સામગ્રી ચર્ચો.

પ્રશ્ન-3. ટૂંકનોંધ લખો (કોઈપણ બે)

(10)

- (1) માતૃવંશી અને પિતૃવંશી કુટુંબ વચ્ચેનો તફાવત.
- (2) ગૃહ તાલીમના લાભો.
- (3) વિકલાંગતા અંગે 'કર્મ અને પાપ' ની ગેરસમજ.

પ્રશ્ન-4. નીચેના પ્રશ્નોનો જવાબ આપો.

(5)

- (1) સંત સુરદાસ યોજનાનો લાભ મેળવવા વય મર્યાદા શું છે?
- (2) બાળકમાં સામાજિક-માનસિક સલામતી શેના કારણે ઉત્પન્ન થાય છે?
- (3) અલ્પ માનસિક અક્ષમતા ધરાવતા બાળકને કયા પ્રકારની શાળામાં મૂકવામાં આવે છે?
- (4) ભારતમાં કેટલા ટકા બાળકોનો જન્મ ઘરે થાય છે?
- (5) સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ રોજગારી માટે શું કાર્ય કરે છે?
